

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.513/2017/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Pataki Árpád előadó bíró
Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Hubay Gábor ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Balsai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. ifj. Balsai István ügyvéd)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.052/2016/3-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 23.P.21.350/2014/20.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a ... elnöke. Az alperes ezen egyesület egyik tagja. Az ... egyik tagja is, amely gazdasági társaságnak a felperes a többségi tulajdonosa és vezérigazgatója, míg a zrt. kisebbségi tulajdonosa és cégvezetője a felperes gyermeke,
- [2] A Pécsi Napilapban 2011. június 28-án jelent meg cikk arról, hogy a felszámolóbiztosát a Pécsi Ítéltábla jogerősen letöltendő szabadságvesztés büntetésre ítélte. A felperes az ítéletről levélben tájékoztatta az ... tagjait azzal, hogy az ítéletet igazságtalannak tartja és megköszönte a felszámolóbiztossal együtt érző véleményeket, megértő támogatásukat megköszönte. A ... internetes oldalon 2011. július 7-én cikk jelent meg arról, hogy az elszámoltatási és korrupcióellenes kormánybiztos (...) feljelentést tett a felperes ellen, mert a felszámolójaként több ingatlant értékén alul értékesített. A ... 2012. augusztus 14-én megjelent híradása a és a cégvezetője által felszámolt ... felszámolása körüli ügyekről adott tájékoztatást. Az ... internetes oldalon 2014. február 14-én cikk jelent meg arról, hogy a felperes a felszámolók névjegyzékébe felvett cégekkel kapcsolatban azt nyilatkozta - annak ellenére, hogy ez kötelező volt - sok cég a pályázatába nem írta be a felmentéssel kapcsolatos ügyeket, ennek ellenőrzését pedig a pályázatokat elbíráló közigazgatási igazságügyi hivatal nem végezte el.
- [3] Az alperes 2014. március 5-én egy elektronikus levelet tett közzé, amelyhez mellékletként csatolta az „Felhívás a Magyar Fizetéseképtelenségi Szakértők Országos Egyesületének alapítására” elnevezésű felhívást. Ezt az anyagot megkapta a is elektronikus úton. A levélben az alperes a címzetteket szakmai önszerveződési törekvéseiről tájékoztatja, amelynek célja egy egyesület alapításával olyan érdekképviselő létrehozása, amelyre nem volt példa a szakma történetében. Deklarálta, hogy valódi szakmai érdekképviselő kialakítását tűzték ki célul, amely képes partnerként részt venni a szakmai szintű tárgyalásokban és képes biztosítani a szakma képviselőinek továbbképzését. A levélben az alperes kifejtette azt, hogy a ... jövőképét nem tartják életképesnek, mert a felperes, mint a ... elnöke által megküldött köszöntőből és tagszervezeti belépési adatlapból a szervezet hosszú távú célkitűzései és szakmai felkészültsége nem állapítható meg. Az alperes úgy vélekedett, hogy „a ..., mint érdekképviselő lejáratódott és elnökének botrányaitól volt hangos a sajtó”. Azt is közölte, hogy mindez még inkább rontja az egész szervezet megítélését. Kifejtette, hogy ezért tartja szükségesnek egy teljesen új alapokra helyezett szakmai érdekképviselő megalapítását. Felhívta ezért a címzetteket arra, hogy amennyiben a kifejtett célkitűzésekkel egyetértenek, az új egyesület alapítására vonatkozó részvételi szándékukat jelezzék, és esetleges

javaslataikat is osszák meg az alperesekkel. A felhívás nyomán végül is új szervezet nem jött létre.

A kereseti kérelem (kérelmet) és az alperes(ek) védekezése

- [4] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a levél azon közlése, mely szerint „elnökének botrányaitól volt hangos eddig a sajtó” megsértette a jóhírnevét. A felperes jogkövetkezményként kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, a jogsértéstől való eltiltásra és elégtétel nyújtására kötelezését igényelte.
- [5] A felperes álláspontja szerint a kifogásolt kitétel egy valótlan tényállítás, mert ő maga semmilyen botránynak nem volt részese sem magánszemélyként, sem pedig a ... elnökeként. Az alperes a sérelmezett állítás kifejezésmódját is sértőnek, lealacsonyítónak nevezte. Ezután az állítólagos botrányokat nem nevezték meg, ebből az következik, hogy az alperes célja egyedül a hatáskeltés és a felperes lejáratása volt. A felperes kihangsúlyozta, hogy az általa folytatott felszámolóbiztosági tevékenység az alperes által hivatkozott újságcikkek alapján sem tekinthető botrányosnak. A felperes álláspontja szerint az alperesi közlés olyan objektíve valótlan tényállítás, amely alkalmas volt a felperes társadalmi és szakmai megítélésének negatív irányú befolyásolására.
- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes által kifogásolt közlés nem tényállítás, hanem a véleményének kifejezése volt, amelyet a megfogalmazás módja is alátámaszt. Az alperes előadta: az új érdekképviselői szervezetet azért kívánta létrehozni, mert a véleménye szerint az ..., mint érdekképviselő lejáratódott. A felperes úgy vált a ... elnökévé, hogy a vezérigazgatója volt, márpedig ez utóbbi cégről több olyan hír jelent meg, amely álláspontja szerint botrányosnak minősíthető és valóban rontotta a ... megítélését. Az alperes szerint tehát az adott esetben nem alap nélküli véleményt formált és a közéleti vita keretében fejtette ki saját álláspontját.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a vitatott kitétel nem értékelhető tényállításként, hanem a nyilatkozat alapjául szolgáló újságcikkekből a felperessel kapcsolatban levont következtetésnek, ezáltal vélemény-nyilvánításnak minősül, amely a hivatkozott cikkek tartalmára figyelemmel okszerű és helytálló volt. Miután a felperes álláspontjának igazolására az MTA Nyelvtudományi Intézetének munkatársa által készített szakvéleményt csatolt (amely a kitételt tényállításnak minősítette), az elsőfokú bíróság külön kifejtette, hogy az legfeljebb azt bizonyítja, hogy az alperesi kijelentés hétköznapi értelemben véve tényállításnak minősül, ez azonban nem

azonos a tényállítás jogi fogalmával. Az elsőfokú bíróság szerint tehát nem tényállításról és nem is tényállítás híreszteléséről van szó, így nincs jelentősége annak, hogy az alapul szolgáló újságcikkek való tartalmat hordoznak-e.

- [8] Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a konkrét kitétel kifejezőmódjában nem volt indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes helyesen értékelte a perbeli kijelentés alapjául szolgáló újságcikkeket azokból okszerű következtetést vont le. Mindezen álláspontjára figyelemmel az elsőfokú bíróság mellőzte a szakvéleményt adó személy tanúkénti meghallgatását.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest kötelezte a perköltség megfizetésére. A jogerős ítélet indoklásában a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a közleményt a maga egészében, összefüggéseire tekintettel kell vizsgálni. Ennek körében megállapította, hogy a levél egésze a felperes elnökségével működő egyesület tevékenységének értékelését, bírálatát, kritikáját hordozta. Ebből következően teljesen egyértelműen bírálatot, értékítéletet, véleményt hordozó levél egy mondatának a része a felperes által kifogásolt kijelentés, vagyis a levél egésze teljesen egyértelműen vélemény-nyilvánítást tartalmaz. A kifogásolt közlés értékelésénél a tényállítás vagy vélemény-nyilvánítás körében nem lehet eltekinteni attól, hogy a sérelmezett kifejezés egy vélemény-nyilvánítást tartalmazó közlésen belül jelent meg.
- [10] A jogerős ítélet összességében egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a sérelmezett közlés nem tényállítás, hanem vélemény-nyilvánítás. Annak eldöntése, hogy jogi szempontból tényállításról vagy vélemény-nyilvánításról van szó, egyértelműen jogi-szakmai kérdés, nem pedig nyelvészeti szakkérdés. Külön kiemelte, hogy a bírói gyakorlat szerint a jóhírnév sérelme szempontjából tényállításnak csak a múltban vagy a jelenben történt konkrét cselekményre, vagy eseményre vonatkozó közlés minősül. A tényállítás és a vélemény-nyilvánítás elhatárolása az ún. bizonyíthatósági teszt alapján történik, és az a közlés, amelynek valósága, vagy valótlansága bizonyítható az tény; - amelynek valóságtartalma nem bizonyítható, az pedig vélemény. Ehhez képest a pontos állítások nélküli, általános jellegű, konkrétumokat nélkülöző megfogalmazás csak azt az alperesi értékítéletet juttathatja kifejezésre, hogy a felperessel összefüggésbe hozható sajtócikkek botrányosak, és alkalmasak az egész szervezet megítélésének rontására. A jogerős ítélet álláspontja szerint a „botrány” valamint a „hangos a sajtó” kitételek semmilyen konkrétumot nem tartalmaznak konkrétan nem is bizonyíthatóak.
- [11] A jogerős ítélet egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban is, hogy a vélemény-nyilvánítás nem nélkülözte a valóság alapot, vagyis a felperes és a felperes személyéhez köthető gazdasági társaság tevékenységével kapcsolatosan az évek folyamán több újságcikk is megjelent. Összességében az alperes értékítéletét

juttatta kifejezésre oly módon, hogy a felperes és a hozzáköthető gazdasági társaság tevékenysége botrányosnak minősíthető és ez az alperes véleménye.

- [12] A jogerős ítélet szerint a vélemény-nyilvánítás megítélése szempontjából jelentőséggel bír, hogy a felperes maga egy érdek-képviselői szerv vezetője, az alperest pedig megilleti az a jog, hogy amennyiben az őt is képviselő szerv, illetve annak vezetője tevékenységét nem tartja megfelelőnek, azt kritikával illethesse. A felperes az ily módon megvalósuló vélemény-nyilvánítást mindaddig köteles tűrni, amíg nem minden ténybeli alapot nélkülöző elmarasztaló értékitélet vagy kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő formájú vélemény-nyilvánítás történt. Egyetértett a jogerős ítélet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a konkrétan kifejtett vélemény kifejezésmódjában nem volt indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó, nem nélkülözött minden valóságalapot sem. Önmagában nem teszi sértővé a véleményt az sem, ha maga a vélemény a felperesre nézve negatív értékitéletet tartalmaz. Mindezen körülmények között a jogerős ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet megváltoztatását és a keresettel egyező tartalmú ítélet meghozatalát. Álláspontja szerint a jogerős ítélet többszörösen megsértette az Alaptörvény, valamint a régi Ptk. vonatkozó rendelkezéseit a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokat jogszabályt sértő módon mérlegelte és nem tett eleget indokolási kötelezettségének sem. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a csatolt szakvéleményre is figyelemmel a kérdéses kitétel egyértelműen tényállításnak minősül, célja egyértelműen a felperes jóhírnevének rombolása, szakmai lejáratása volt. A közlés egyébként megjelenési formájában is indokolatlanul bántó, sértő, megalázó volt.
- [14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte annak helyes indokaira hivatkozással.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak és a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelessége. A (2) bekezdés szerint a Magyarország elismeri az ember alapvető, egyéni és közösségi jogait. A VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák. A IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a vélemény-nyilvánítás

szabadságához. A (4) bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére. Az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Ezen jogok a törvény védelme alatt állnak. A 78. § (1) bekezdése szerint személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki másról, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

- [16] A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Ez alól kivételt csak az jelent, ha a mérlegelés kirívóan okszerűtlen, vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás elemi szabályaival.
- [17] A Kúria ilyen felülmérlegelésre alapot adó körülményt a jelen esetben nem észlelt.
- [18] A jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a vitatott kitétel a teljes szövegkörnyezetre is figyelemmel egyértelműen értékelésnek, vélemény-nyilvánításnak minősült. Itt egyértelműen jogi értelmezésről nem pedig nyelvészeti szakkérdésről van szó. Az egész e-mail célja, rendeltetése az ...-val szembeni kritika, bírálat kifejtése volt, illetve egy konkurens érdek-képviselési szerv létrehozásának kezdeményezése, ezért a megjelenteket ennek keretében kell értékelni.
- [19] A jogerős ítélet helytállóan idézi fel az Alkotmánybíróság irányadónak tekinthető határozatainak indokolásai és azokkal összhangban alakuló bírói gyakorlatot. Ennek megfelelően a szabad vélemény-nyilvánításhoz való jog olyan kiemelt fontosságú alapjog, amelynek csak kivételesen indokolt esetben lehetséges a korlátozása. Ez az alapjog a vélemény-nyilvánítás lehetőségét védi, vagyis nem a kifejtett vélemény tartalmára vonatkozik. Amennyiben tehát a bíróság egy-egy kitételt véleményként értékel, nem annak valóságtartalmáról foglal állást, mert az nem a feladata. Az egyén személyes véleményére, értékítéletére, a vélemény-nyilvánítás szabadsága minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy a vélemény értékes, vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmeken, vagy észérveken alapul. A bírói gyakorlat a meghökkentő vagy megütközést keltő vélekedéseket is védelmezi, mert a vita lehetőségét tekinti elsődlegesnek (36/1994. (VI.24.) AB határozat).
- [20] A Kúria álláspontja szerint nem helytálló az a felperesi álláspont, hogy a perbeli közlés véleményként kifejezősmódjában indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó volna. Ugyanis a jelen esetben a véleménynek voltak megjelölt ténybeli alapjai, a felperes által is

tulajdonolt cég tevékenységéről valóban jelentek meg újságcikkek, ezek kapcsán a felperes tevékenysége is minősíthető vélemény-nyilvánítás szintjén. Ez a minősítés külső objektív szemlélet szerint nem volt gyalázkodó. Jelen esetben az alperes a Kúria szerint nem lépte túl a szabad vélemény-nyilvánítás eddigiek szerint tágabban, az alkotmányos követelményeknek megfelelően értelmezett kereteit.

- [21] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta és a pervesztes felperest kötelezte a perköltség megfizetésére.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] Alaptörvény I. cikk (1) és (2) bekezdése, VI. cikk (1) bekezdése, IX. cikk (1) és (4) bekezdése, 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 75. § (1) bekezdése és 78. § (1) és (2) bekezdése, Pp. 78. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 2785. § (3) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. Í§ (2) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdés

Záró rész

- [23] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson bírálta el, a pervesztes felperes köteles perköltség (alperesi képviselő munkadíja, felülvizsgálati eljárás illeték) megfizetésére.

Budapest, 2018. február 14.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bírósági ügyintéző